

Raadsvoorstel

Onderwerp: Verordening op de gemeentelijke adviescommissie voor erfgoed en ruimtelijke kwaliteit Velsen 2024

Datum collegevergadering	17 oktober 2023	Ambtenaar	M. Kolnaar
Zaaknummer	21597	Telefoon	0653380538
Portefeuillehouder(s)	S. Smeets	E-mailadres	mkolnaar@velsen.nl

Voorgesteld raadsbesluit

1. De Verordening op de gemeentelijke adviescommissie voor erfgoed en ruimtelijke kwaliteit Velsen 2024 vast te stellen; en
2. Deze verordening in werking te laten treden op 1 januari 2024, namelijk de dag waarop de Omgevingswet in werking treedt.

Samenvatting

We willen allemaal een duurzame, gezonde en veilige leefomgeving. We hebben ook baat bij een aantrekkelijke en goed verzorgde leefomgeving. Het waarborgen van een goede omgevingskwaliteit is daarom één van de maatschappelijke doelen van de Omgevingswet. De Omgevingswet verplicht ons een gemeentelijke adviescommissie voor ruimtelijke kwaliteit in te stellen, voordat deze wet op 1 januari 2024 ingaat. Deze commissie moet tenminste adviseren bij vergunningaanvragen voor een rijksmonument. De bestaande commissie Stedelijk Schoon Velsen, die nu adviseert over welstand en monumenten, wordt dan opgeheven. In Velsen gaat de nieuwe commissie de Adviescommissie voor erfgoed en ruimtelijke kwaliteit Velsen heten.

We kiezen ervoor de nieuwe adviescommissie voorlopig dezelfde taken en bevoegdheden te geven als de huidige commissie Stedelijk Schoon. Dat hebben we vastgelegd in de Verordening op de gemeentelijke adviescommissie voor erfgoed en ruimtelijke kwaliteit Velsen 2024, die we ter besluitvorming aan de raad aanbieden. We stellen de raad ook voor de huidige leden van de commissie Stedelijk Schoon te benoemen als leden van de nieuwe adviescommissie. Voortzetten van de huidige werkwijze sluit aan op de kaders die de raad in oktober 2020 voor de invoering van de Omgevingswet heeft vastgesteld.

Inleiding

De Omgevingswet gaat in op 1 januari 2024. We leggen de raad nu aantal raadsvoorstellen voor, om goed met de wet te kunnen werken. Dat zijn:

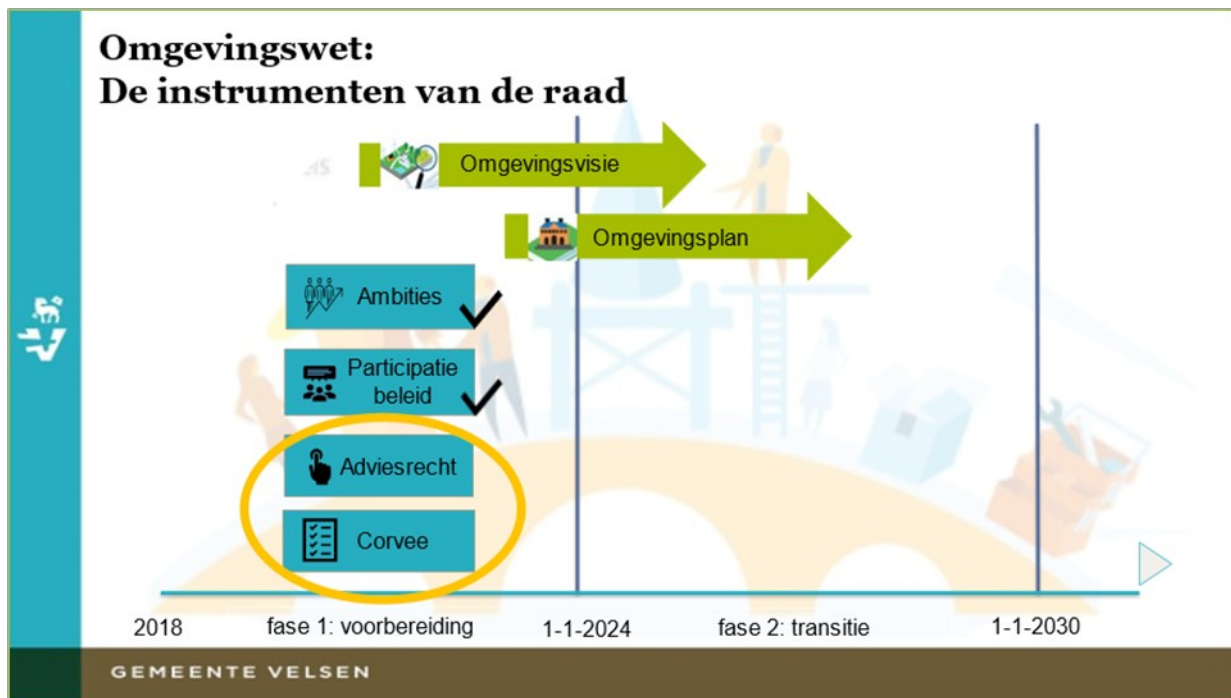
1. De ambities bij de invoering van de Omgevingswet (afgerond);
2. Het participatiebeleid (afgerond);
3. Het Adviesrecht van de gemeenteraad onder de Omgevingswet;
4. De Verordening fysieke leefomgeving Velsen 2023;
5. De Verordening op de gemeentelijke adviescommissie erfgoed en ruimtelijke kwaliteit Velsen 2024;

GEMEENTE VELSEN

6. De Procesverordening voor nadeelcompensatie Velsen 2024;
7. De wijziging van de legesverordening 2023/ de Verordening op de heffing en invordering van leges 2024.

De vier bovengenoemde verordeningen (4 t/m7) hebben we in de figuur samengevat als corvée.

Dit voorstel gaat over de Verordening op de gemeentelijke adviescommissie voor erfgoed en ruimtelijke kwaliteit Velsen 2024.

Achtergrond van de adviescommissie voor erfgoed en ruimtelijke kwaliteit Velsen

Onder de Omgevingswet moeten alle gemeenten met rijksmonumenten een gemeentelijke adviescommissie voor ruimtelijke kwaliteit instellen. Deze adviescommissie moet minimaal over de rijksmonumenten adviseren, met uitzondering van archeologische monumenten. De commissie Stedelijk Schoon Velsen houdt bij het ingaan van de Omgevingswet op te bestaan.

De Omgevingswet biedt de raad tegelijkertijd meer ruimte om een lokale afweging van belangen te maken bij ruimtelijke initiatieven. 'Om die belangen goed te kunnen afwegen' (waaronder de kwaliteit van de bebouwing) stelt de Omgevingswet, 'kan onafhankelijk en deskundig advies helpen.' Vandaar de verplichte adviescommissie.

De raad kan de adviescommissie een bredere taak geven, dan alleen advisering bij Rijksmonumenten. De adviescommissie zou ook zoveel mogelijk aan de voorkant van ruimtelijke processen moeten adviseren, en initiatiefnemers uitdagen en inspireren.

Voorgesteld takenpakket Adviescommissie erfgoed en ruimtelijke kwaliteit Velsen

Onze huidige commissie Stedelijk Schoon Velsen heeft al een takenpakket dat breder is dan advisering bij Rijksmonumenten. De commissie adviseert over welstand. We adviseren daarom de nieuwe Adviescommissie erfgoed en ruimtelijke kwaliteit bij ingaan van de Omgevingswet hetzelfde takenpakket te geven als de huidige commissie Stedelijk Schoon Velsen. Dat is ook in lijn met een beleidsneutrale overgang naar de Omgevingswet.

Als de Omgevingsvisie is vastgesteld en de gemeentelijke ambities ten aanzien van omgevingskwaliteit nader vormgeven zijn, kunnen we desgewenst met de raad, de adviescommissie en de samenleving in gesprek over eventuele verdere verbreding van de rol.

Relatie met de discussie over de Welstandsnota 2015 (Motie 10 2023)

Uw raad wil de welstandsnota, voordat deze verwerkt wordt in het omgevingsplan, vernieuwen. Ons college heeft de opdracht gekregen een sessie te organiseren waarin alle partijen aan de voorkant input moeten kunnen mee te geven voor die welstandsnota. Deze sessie staat gepland voor november 2023. Voor de adviescommissie betekent dit dat ze in de loop van 2024 mogelijk met een vernieuwd toetsingskader moeten gaan werken.

Uw raad wil ook onderzoeken of in de nieuwe regels een vorm van een architectuur/aangezicht-peiling van omwonenden verwerkt kan worden. De rol van de adviescommissie kan daardoor veranderen. Als dat het geval is, kan de raad de betreffende regels uit de Verordening op de gemeentelijke adviescommissie voor erfgoed en ruimtelijke kwaliteit Velsen 2024 gewoon aanpassen.

Beoogd doel en effect van het besluit

- [Wat bereiken we met het besluit?](#)
- [Wat is het beoogde maatschappelijk effect?](#)
 1. Bevorderen van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving;
 2. Voortzetten van de huidige wijze van onafhankelijke advisering bij ruimtelijke initiatieven (beleidsneutrale overgang naar de Omgevingswet); en
 3. Voldoen aan de wettelijke verplichting om een gemeentelijke adviescommissie in te stellen als bedoeld in artikel 17.7 Omgevingswet.

Argumenten

- [Onderbouw elk beslispunt afzonderlijk.](#)
- [Geef argumenten voor én tegen.](#)
- [Bij vaststelling beleid/verordeningen/etc.: geef aan welke inhoudelijke \(hoofd\)keuzes zijn gemaakt en op basis van welke argumenten.](#)
- [Gebruik subkopjes om de tekst te structureren.](#)
 1. **Beleidsneutraal/technische omzetting bestaand beleid**

De nieuwe verordening is zoveel mogelijk een beleidsneutrale omzetting van de huidige situatie, gebaseerd op de bepalingen over de Commissie Stedelijk Schoon Velsen in de Bouwverordening 2012 en de Erfgoedverordening. Dat is in lijn met de uitgangspunten die de raad voor de invoering van de Omgevingswet heeft vastgesteld.

De huidige commissie Stedelijk Schoon adviseert over de welstandsaspecten van aanvragen voor een omgevingsvergunning voor het bouwen. Dat kan zowel een omgevingsvergunning voor verbouw van een monument betreffen, als voor verbouw van andere bestaande bouwwerken of nieuwbouw. De huidige werkwijze van de commissie Stedelijk Schoon wordt door de adviescommissie voortgezet.

De adviescommissie wordt daarbij net als nu het geval is ondersteunt door Stedenbouw en de casemanagers Vergunningen. Velsen heeft daarbij een bijzondere casemanager in dienst met specialistische kennis op het gebied van cultureel erfgoed en monumenten, die de aanvragen die verband houden met een monument begeleidt.
 2. **Aanpassing takenpakket kan altijd nog**

Het huidige takenpakket van de commissie Stedelijk Schoon Velsen past binnen de regels van de Omgevingswet. De gemeenteraad kan in de toekomst, bijvoorbeeld als uit werken van de Omgevingsvisie of bij het voorbereiden van het nieuwe omgevingsplan,

de taakstelling van de commissie verder inkaderen en/of uit te breiden.

3. De adviescommissie baseert haar advies op de in de welstandsnota 2015 genoemde welstandscriteria

Op het moment dat de welstandsnota 2015 wordt aangepast, zal de nieuwe versie als toetsingskader fungeren. Dat heeft geen gevolgen voor de inhoud van de Verordening op de gemeentelijke adviescommissie voor erfgoed en ruimtelijke kwaliteit Velsen 2024. We hebben gecheckt of een aangepaste de welstandsnota juridisch kan blijven dienen als wettelijke basis voor de Adviescommissie. Want het huidige artikel in de Woningwet waarin wordt gesteld dat de gemeenteraad een welstandsnota vaststelt komt in de Omgevingswet niet meer terug (Artikel 12.a). Hiermee is er dus na 1 januari 2024 eigenlijk geen wettelijke grondslag meer voor een welstandsnota en zullen regels voor het uiterlijk van bouwwerken opgenomen moeten worden in het omgevingsplan. Tegelijkertijd geldt er specifiek overgangsrecht voor de welstandsnota (artikel 4.114, lid 1 van de Invoeringswet Omgevingswet). Nadat de Omgevingswet in werking is getreden, is de welstandsnota een beleidsregel, als bedoeld in artikel 4.19 van de Omgevingswet. Artikel 4.19 regelt namelijk dat als regels over het uiterlijk van bouwwerken uitleg behoeven, de gemeenteraad beleidsregels vaststelt. Dit laatste biedt juridisch ruimte om de huidige welstandsnota na 1 januari 2024 aan te passen, zonder dat de regels meteen in het Omgevingsplan hoeven te worden vertaald. De grondslag voor de regels wijzigt alleen.

4. De Verordening voldoet aan wettelijke eisen

De voorgestelde Verordening op de gemeentelijke adviescommissie voor erfgoed en ruimtelijke kwaliteit Velsen 2024 volgt de modelverordening die de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) in samenwerking met de Federatie Ruimtelijke Kwaliteit (FRK) en de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) speciaal voor dit doel heeft opgesteld. Kern daarvan is dat de bestaande adviescolleges en eventuele andere adviseurs op het gebied van de omgevingskwaliteit in één samenhangend adviesstelsel worden opgenomen.

5. Juridisch geregeld

De verordening regelt de instelling van de gemeentelijke adviescommissie, de benoeming van haar leden en de werking van de commissie. De werking en functie van elk artikel wordt uitgelegd in de puntsgewijze toelichting. De verordening gaat niet over de inhoud van het Welstandsbeleid.

6. Benoeming huidige commissieleden

Enkele leden van de adviescommissie moeten, op grond van de wet, deskundig zijn op het gebied van de monumentenzorg. De bezetting van huidige commissie Stedelijk Schoon Velsen voldoet hieraan. Op grond van het overgangsrecht, is in artikel 16, eerste lid van de nieuwe verordening, bepaald, dat de bestaande leden van de commissie zonder aparte benoemingsbesluiten overgaan naar de Adviescommissie voor erfgoed en ruimtelijke kwaliteit Velsen.

7. Rol van de raad

Het vaststellen van de Verordening op de gemeentelijke adviescommissie voor erfgoed en ruimtelijke kwaliteit Velsen 2024 is een bevoegdheid van de raad.

8. Goede overgang van oude naar nieuwe wetgeving en regels

Met het inwerkingtreden van de Omgevingswet komen de taken en bevoegdheden van

GEMEENTE VELSEN

de commissie Stedelijk Schoon Velsen te vervallen. Door te besluiten dat de verordening in gaat op de dag dat de Omgevingswet wordt ingevoerd, wordt een goede overgang geborgd.

Alternatieven

- Geef aan welke alternatieven zijn afgewogen:
- Geef aan waarom de voorkeur niet naar deze alternatieven uitgaat.

Het instellen van een adviescommissie is een wettelijke verplichting. De raad kan ertoe besluiten de adviescommissie minder of meer taken geven dan de huidige Commissie Stedelijk Schoon. De verordening moet daar dan op worden aangepast. We raden aan de taken van de adviescommissie pas te heroverwegen als we in de Omgevingsvisie de het begrip omgevingskwaliteit nader hebben uitgewerkt en in beeld kunnen brengen hoe we de gewenste omgevingskwaliteit kunnen bereiken.

Risico's

- Geef aan welke risico's er aan het besluit vastzitten:
- Hoe worden de risico's beheerst?
- NB: Stem af met de deskundige afdelingen!

Aan het instellen van de voorgestelde adviescommissie zijn geen risico's verbonden. In de praktijk verandert de situatie namelijk niet. De verordening voldoet ook aan de wettelijke vereisten. Net als de commissie Stedelijke Schoon Velsen geeft de adviescommissie onafhankelijk advies over de welstandsaspecten van aanvragen voor een omgevingsvergunning voor het bouwen. Net als nu betrekken college en raad dit advies ook na 1 januari 2024 bij de integrale afweging over projecten.

Programma

- Noem het programma uit de begroting waar het onderwerp onder valt
- Duurzaamheid en economische ontwikkeling
- Ruimte en Wonen

Kader

- **Omgevingswet 2016**
inclusief de bijbehorende Algemene Maatregelen van Bestuur en Ministeriële Regelingen. Deze wet vervangt straks delen uit de Woningwet en de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo), waarop de huidige commissie Stedelijk Schoon Velsen is gebaseerd.
- **Invoeringswet Omgevingswet 2020**
waarin het overgangsrecht voor de Welstand geregeld is.
- **Omgevingsplan Velsen 1 januari 2024**
Dit is het zogenaamde Omgevingsplan van rechtswege bestaande uit de bruidsschatregels Omgevingswet en de gemeentelijke bestemmingsplannen
- **Alle bestaande gemeentelijke Verordeningen met regels over de fysieke leefomgeving, in het bijzonder de Erfgoedverordening**
Deze regels worden zoveel mogelijk bij elkaar gevoegd in de Verordening Fysieke Leefomgeving, die in november 2023 aan de raad wordt voorgelegd.
- wet- en regelgeving
- gemeentelijke kaders (noem ook collegeprogramma, raadsakkoord en visie indien van toepassing)
- eerdere raadsbesluiten (inclusief besluitdatum)

Participatie en inspraak

GEMEENTE VELSEN

- Beargumenteer de keuze om wél of niet inwoners actief te betrekken. Benoem bij participatie wat het doel daarvan is (was). Baseer je hierbij op de Wegwijzer Samenspel (binnenkort beschikbaar).
- Geef aan hoe de participatie/inspraak eruit zag (of eruit gaat zien als het pas in een volgende fase aan de orde is).
- Indien van toepassing: welke rol speelt/speelde de raad in de participatie?
- Indien van toepassing: vat de uitkomsten van participatie/inspraak samen en geef aan wat ermee gedaan is (heeft het tot aanpassing van het ontwerp geleid?)

De Stichting MOOI Noord-Holland organiseert en faciliteert de huidige commissie Stedelijk Schoon Velsen en zal dat ook voor de adviescommissie erfgoed en ruimtelijke kwaliteit blijven doen. Ze hadden een actieve rol bij de voorbereiding van de modelverordening van de VNG. Ze hebben positief gereageerd op de beleidsneutrale overgang van commissie Stedelijk Schoon naar adviescommissie voor erfgoed en ruimtelijke kwaliteit.

Tijdens het jaarlijkse overleg tussen de commissie Stedelijk Schoon en de wethouder in september 2022, zijn de Stichting MOOI Noord-Holland en de commissieleden meegenomen in de stapsgewijze aanpak van de invoering van de Omgevingswet in Velsen. De concept-verordening is aan de Stichting voorgelegd voor commentaar. Er was geen behoefte tot wijzigingen.

Financiële consequenties

- Maak de financiële consequenties en de dekking inzichtelijk:
- Stem hierover af met Financiën!
- NB: voorstellen voor nieuw beleid die geld kosten, worden jaarlijks integraal afgewogen bij de Perspectiefnota en kun je in principe niet 'los' inbrengen.

Er verandert niets in de financiering van de advisering op het gebied van welstand en monumenten. De vaststelling van de verordening brengt geen extra kosten met zich mee ten opzichte van de huidige situatie.

Uitvoering van besluit

- Vermeld de vervolgstappen
- Voorzie deze van een (globale) planning
- Komt er een evaluatie? Geef dan aan wanneer.
- We publiceren de verordeningen via bekendmakingen.nl
- De Stichting Mooi Noord-Holland levert de adviseurs voor de adviescommissie. Het bestaande team van de Commissie Stedelijk Schoon komt in januari 2024 voor het eerst als Adviescommissie erfgoed en ruimtelijke kwaliteit bij elkaar.
- Regie en Ontwikkeling/Stedenbouw is verantwoordelijk voor het beheer van de regels uit de Verordening op de gemeentelijke adviescommissie voor erfgoed en ruimtelijke kwaliteit Velsen 2024.
- De programmamanager Omgevingswet en de Projectleider Omgevingsplan zorgen ervoor dat de regels uit de nieuwe verordening bij de eerste wijziging van de Verordening Fysieke Leefomgeving Velsen 2023 (Vfl) in 2024 worden opgenomen in Vfl.
- Het definitieve takenpakket van de adviescommissie gaat uiteindelijk onderdeel uitmaken van de regels in het nieuwe Omgevingsplan. De projectgroep Omgevingsplan is verantwoordelijk voor het vastleggen van die regels.
- Omdat we de huidige werkwijze van de adviescommissie Stedelijk Schoon Velsen voortzetten, verandert er nog niets in de dagelijkse uitvoeringspraktijk.

Bijlagen - onderdeel uitmakend van het besluit

- Verordening op de gemeentelijke adviescommissie voor erfgoed en ruimtelijke kwaliteit Velsen 2024

GEMEENTE VELSEN

- Concept Raadsbesluit Verordening op de gemeentelijke adviescommissie voor erfgoed en ruimtelijke kwaliteit Velsen 2024

Bijlagen - bijgevoegd als achtergrondinformatie

Burgemeester en wethouders van Velsen,

De (waarnemend) secretaris,

De burgemeester,

D. Veurink

F.C. Dales

